

บทความวิจัย (Research Article)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลัก
ของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
THE PRIORITY NEEDS OF SECONDARY SCHOOL MANAGEMENT BASED ON
THE MAIN GOALS OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT PLAN
IN EASTERN ECONOMIC CORRIDOR

Received: October 18, 2020

Revised: October 28, 2020

Accepted: November 3, 2020

สถาพร บุตรไสย์^{1*} พฤทธิ ศรีบริวรรณพิทักษ์² และพงษ์สิทธิ์ เพชรผล³
Sataporn Butsai^{1*} Pruet Siribanpitak² and Ponglikit Petpon³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^{1,2,3}Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: sataporn.b@rayongwit.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ใน 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรีและระยอง รวม 79 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 66 โรงเรียน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามจังหวัดและสุ่มอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง จำนวน 240 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามการบริหารโรงเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล ($PNI_{modified}=0.319$) รองลงมา คือ การวางแผน ($PNI_{modified}=0.302$) และการนำแผนไปปฏิบัติ ($PNI_{modified}=0.292$) ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($PNI_{modified}=0.338$) รองลงมา คือ ด้านผู้เรียน ($PNI_{modified}=0.326$) ด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified}=0.301$) และด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($PNI_{modified}=0.259$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป้าประสงค์หลัก

Abstract

The purpose of this research was to study the priority needs secondary school management based on the main goals of educational development plan in Eastern Economic Corridor. This research applied a quantitative approach. The population were secondary schools in Eastern Economic Corridor, under the secondary educational service area office, totally 79 schools. The sample were 66 secondary schools, selected by applying stratified random sampling, and simple random sampling. The key respondents were 240 people including administrators, teachers, students and parents. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation and $PNI_{modified}$. The research result turned out as follows. The priority needs of secondary school management based on the main goals of educational development plan in Eastern Economic Corridor could be classified with regards to secondary school management. Overall, the highest priority needs index fell on Evaluation ($PNI_{modified}=0.319$) and Planning ($PNI_{modified}=0.302$) and Implementation ($PNI_{modified}=0.292$), respectively. When classified with the main goals of educational development plan in Eastern Economic Corridor. Overall, the highest priority needs index fell on Educational institutions as learning centers for manpower development in the Eastern Economic Corridor ($PNI_{modified}=0.338$) and Learners ($PNI_{modified}=0.326$) and Administrators, teachers and education personnel ($PNI_{modified}=0.301$) and Participation in educational management of all sectors ($PNI_{modified}=0.259$), respectively.

Keywords: Secondary School Management, The Main Goals, Eastern Economic Corridor

บทนำ

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นหนึ่งในประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (The Eastern Economic Corridor Office of Thailand, 2018, p. 11) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนามาบนพื้นฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรอบด้าน (Inclusive Growth) พัฒนาคอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัดได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรีและระยอง และเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้เป็นตัวอย่างในการผลักดันประเทศตามนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” (Ministry of Education, 2017, p. 2)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองกับความต้องการของเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จึงจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2560 - 2564) ให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัยและเทคโนโลยี รองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและนโยบายการพัฒนาประเทศ Thailand 4.0 โดยมีเป้าประสงค์หลัก 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน (Ministry of Education, 2017, pp. 21-22)

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ดังกล่าว ยังไม่สอดคล้องต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาหรือสายสามัญเพื่อสนองตอบความต้องการกำลังแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ EEC ทั้งนี้ควรปรับปรุงการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้สอดคล้องต่อการประกอบอาชีพ ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาหรือสายสามัญและต่อยอดในการขับเคลื่อนนวัตกรรมที่มุ่งสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มใน 10 อุตสาหกรรมหลักอย่างยั่งยืนและทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียม

กันทางสังคม (Ministry of Education, 2017, pp. 2-4) ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Buaplainsee (2018, p. 303) ซึ่งพบว่า การพัฒนาบุคลากรในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยังไม่สามารถผลิตบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ ได้ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมายได้

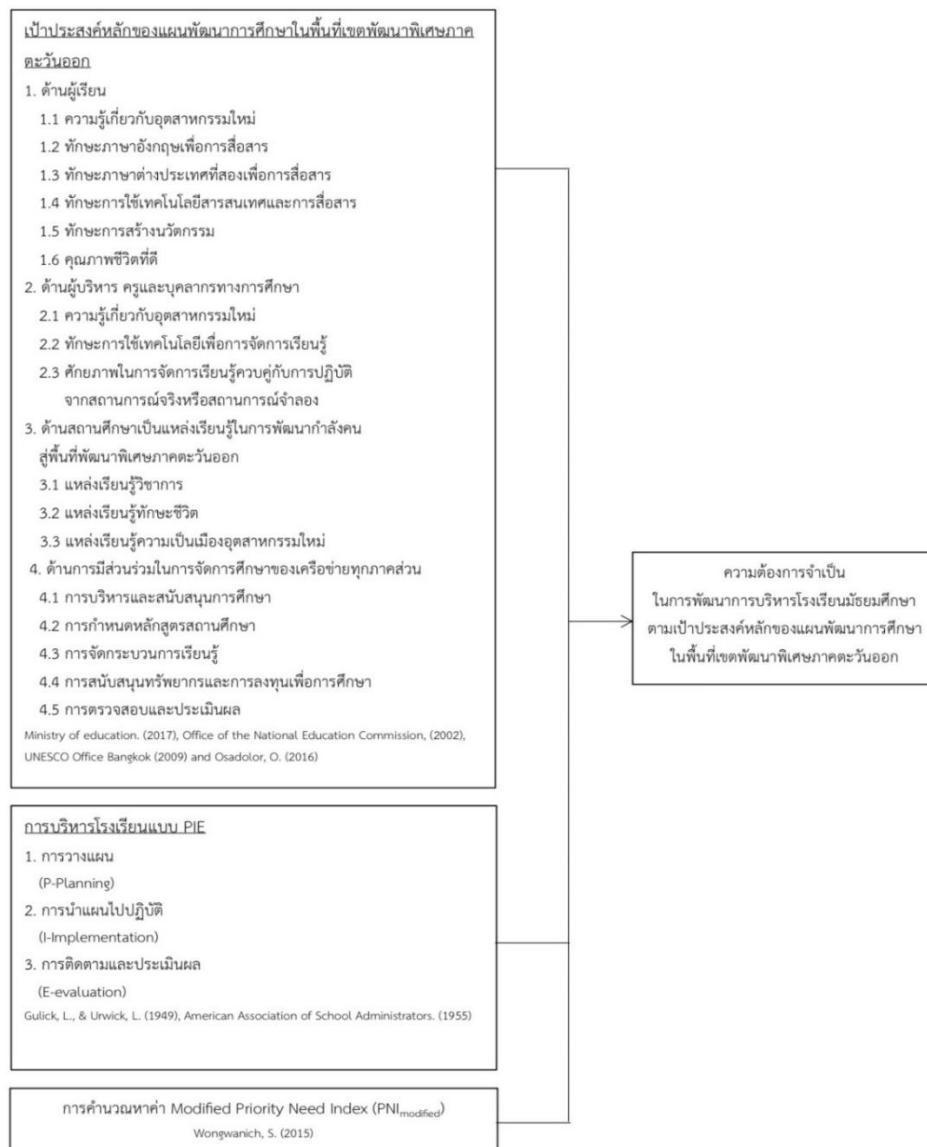
อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น โรงเรียนต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ Naweekarn (2005, pp. 577-579) สอดคล้องกับ Nuliang et al. (2015, pp. 249-251) ซึ่งกล่าวว่า กลไกสำคัญในการที่จะผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อยกระดับเข้าสู่มาตรฐานสากล คือ การบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนร่วมกันวางแผนเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อันจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ในศาสตร์การบริหารซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกหรือสถานศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของการบริหารและการจัดการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามการบริหารโรงเรียนและเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวม 79 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา 29 โรงเรียน ชลบุรี 31 โรงเรียน และระยอง 19 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 66 โรงเรียน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นตามจังหวัดให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่และทุกขนาด ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน 66 คน ครูผู้สอน 66 คน นักเรียน 66 คน และผู้ปกครอง 66 คน รวมทั้งสิ้น 264 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและเป็นแบบเขียนตอบ

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และการสร้างแบบสอบถาม

4.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและข้อคำถามในการสอบถามให้มีความชัดเจนตามผังโครงสร้างเครื่องมือวิจัย โดยกำหนดให้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบตอบสนองคู่

4.3 ออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม กำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

4.4 นำแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างแนบกับแบบสอบถามและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านเกณฑ์ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามจำนวน 51 ข้อ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ≥ 0.8 จากนั้นนำเสนอผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.995 จึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการนำส่งให้ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนบไปพร้อมกับแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 ฉบับ โดยบางส่วนส่งทางไปรษณีย์และบางส่วนเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ แนบซองเปล่าที่ติดดวงตราไปรษณียากรเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้สามารถส่งแบบสอบถามกลับคืนมาได้ทันทีที่ตอบแบบสอบถามเสร็จ โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 3 สัปดาห์ สำหรับแบบสอบถามที่นำไปส่งและไปรับด้วยตนเอง ให้เวลา 2 สัปดาห์ ในการตอบแบบสอบถาม

5.3 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 240 ฉบับ อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 90.91 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 264 ฉบับ และดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์และครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามเพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังรายละเอียดต่อไปนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สภาพปฏิบัติ/มีความต้องการให้ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.3 วิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นและจัดลำดับตามค่า $PNI_{modified}$ โดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI) ตามสูตรการคำนวณค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

1.1 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.605$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำแผนไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.636$) รองลงมา คือ การวางแผน ($\bar{X} = 3.620$) และการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.560$) ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.702$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผน ($\bar{X} = 4.715$) รองลงมา คือ และการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.696$) และการนำแผนไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.695$) ตามลำดับ

1.2 ความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.319$) รองลงมาคือ การวางแผน ($PNI_{modified} = 0.302$) และการนำแผนไปปฏิบัติ ($PNI_{modified} = 0.292$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลัก ของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ EEC	สภาพปัจจุบัน $\bar{X}$ (S.D.)	สภาพที่พึงประสงค์ $\bar{X}$ (S.D.)	ความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$	ลำดับ
1. การวางแผน	3.620 (0.803)	4.715 (0.524)	0.302	2
2. การนำแผนไปปฏิบัติ	3.636 (0.790)	4.695 (0.519)	0.292	3
3. การติดตามและประเมินผล	3.560 (0.819)	4.696 (0.519)	0.319	1
รวม	3.605 (0.804)	4.702 (0.521)	0.305	-

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามเป้าประสงค์หลัก

2.1 สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.601$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.741$) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.645$) ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 3.521$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.503$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.694$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.743$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 4.711$) ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 4.710$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 4.646$)

2.2 ความต้องการจำเป็น พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่ EEC ($PNI_{modified} = 0.338$) รองลงมาคือ ด้านผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.326$) ด้านผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.301$) และความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($PNI_{modified} = 0.259$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย พบว่า องค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ความเป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่ EEC ($PNI_{modified} = 0.383$) สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ทักษะชีวิตในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่ EEC ($PNI_{modified} = 0.367$) และผู้เรียนมีทักษะภาษาต่างประเทศที่สองเพื่อการสื่อสาร ($PNI_{modified} = 0.363$) ตามลำดับ และองค์ประกอบย่อยที่มีความต้องการจำเป็นต่ำสุด 3 อันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($PNI_{modified} = 0.244$) การมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของเครือข่ายทุกภาคส่วน ($PNI_{modified} = 0.245$) และผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.250$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามเป้าประสงค์หลัก

เป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ EEC	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{X}$ (S.D.)	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. ด้านผู้เรียน	3.503 (0.824)	4.646 (0.574)	0.326	2
1.1 ความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมใหม่	3.342 (0.838)	4.529 (0.659)	0.355	4
1.2 ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3.618 (0.766)	4.738 (0.506)	0.310	8
1.3 ทักษะภาษาต่างประเทศที่สองเพื่อการสื่อสาร	3.399 (0.850)	4.632 (0.589)	0.363	3
1.4 ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.717 (0.817)	4.685 (0.543)	0.260	13
1.5 ทักษะการสร้างนวัตกรรม	3.366 (0.874)	4.546 (0.626)	0.351	5
1.6 คุณภาพชีวิตที่ดี	3.576 (0.802)	4.747 (0.476)	0.328	7
2. ด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.645 (0.747)	4.743 (0.462)	0.301	3
2.1 ความรู้เกี่ยวกับอุตสาหกรรมใหม่	3.532 (0.764)	4.719 (0.500)	0.336	6
2.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	3.844 (0.736)	4.806 (0.436)	0.250	15
2.3 ศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจากสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง	3.669 (0.740)	4.764 (0.450)	0.298	9
3. ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่ EEC	3.521 (0.877)	4.710 (0.542)	0.338	1
3.1 แหล่งเรียนรู้วิชาการ	3.639 (0.813)	4.713 (0.509)	0.295	10

เป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ EEC	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{X}$ (S.D.)	$PNI_{modified}$	ลำดับ
3.2 แหล่งเรียนรู้ทักษะชีวิต	3.450 (0.901)	4.716 (0.530)	0.367	2
3.3 แหล่งเรียนรู้ความเป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่	3.342 (0.918)	4.622 (0.585)	0.383	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน	3.741 (0.768)	4.711 (0.505)	0.259	4
4.1 การบริหารและสนับสนุนการศึกษา	3.762 (0.738)	4.723 (0.488)	0.256	14
4.2 การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา	3.784 (0.781)	4.706 (0.500)	0.244	17
4.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้	3.772 (0.778)	4.695 (0.520)	0.245	16
4.4 การสนับสนุนทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.711 (0.792)	4.725 (0.501)	0.273	12
4.5 การตรวจสอบและประเมินผล	3.678 (0.750)	4.706 (0.515)	0.280	11
รวม	3.601 (0.804)	4.694 (0.525)	0.304	-

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จากการสังเคราะห์เนื้อหา พบว่า สถานศึกษาควรเร่งพัฒนาด้านผู้เรียนและแหล่งเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มากที่สุด

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่นำเสนอตามลำดับข้างต้น มีข้อค้นพบบางประการที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tangtragulpaisan (2017) ที่พบว่าสภาพปัจจุบันในการวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ และการประเมินผล ของการบริหารแบรนด์โรงเรียนเอกชนตามแนวคิดการลดภาระงบประมาณแผ่นดินด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้ถึงระดับมากที่สุด จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้บรรลุตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การบริหารโรงเรียนมัศึกษาด้านการวางแผน พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าการนำแผนไปปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัศึกษานำแผนไปปฏิบัติมากกว่าสิ่งที่กำหนดไว้ในแผน อย่างไรก็ตาม การวางแผนถือเป็นเรื่องสำคัญอันดับต้นๆ สอดคล้องกับ Kast and Rosenzweig (1970, pp. 435-436) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ แสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติแบบมีการวางแผนย่อมดีกว่าการปฏิบัติแบบปราศจากการวางแผน ดังนั้น การพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จึงต้องวางแผนให้ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง มีตัวชี้วัดความสำเร็จ และแผนต้องถูกนำไปปฏิบัติ (Office of the Education Council, 2016, p.2)

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำแนกตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่ EEC และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยพบว่า แหล่งเรียนรู้ความเป็นเมืองอุตสาหกรรมใหม่ เป็นองค์ประกอบย่อยที่จำเป็นต้องพัฒนา

เป็นอันดับแรก ซึ่งอาจเนื่องมาจากหลายปัจจัย ดังผลการวิจัยของ Mahahing (2017) พบว่า ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลายปัจจัยจากมากไปน้อย ได้แก่ การวางแผนบริหารแหล่งเรียนรู้ การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ การตรวจสอบติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้และการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้

จากการพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเครือข่ายทุกภาคส่วน มีความต้องการจำเป็นในลำดับสุดท้าย และมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุด โดยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งชุมชน ผู้ปกครอง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่างก็ให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงเป็นโอกาสอันดีในการสนับสนุนให้เครือข่ายทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งสอดคล้องกับ Nuliang et al. (2015, pp. 232-253) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จของสถานศึกษาส่วนใหญ่ล้วนเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนควรเร่งการวางแผนพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างจริงจัง โดยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายทุกภาคส่วน เน้นการเชื่อมโยงระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลากหลายมิติให้เข้ามาเป็นพันธมิตรสำคัญในการวางแผนร่วมกันเพื่อพัฒนากำลังคนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างแท้จริง

1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อย่างสมดุลและรอบด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนากำลังคนสู่พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

2.2 ควรศึกษา เรื่อง รูปแบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเป้าประสงค์หลักของแผนพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมการติดตามและประเมินผลมีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด

References

- Buaplainsee, N. (2018). Personel development model in the Eastern Economic Corridor to support future target industries. *Journal of Suvamabhum Institute of Technology (Humanities and Social Sciences)*, 4(6), 303-315. [in Thai]
- Kast, F. E., & Rosenzweig, J. E. (1970). *Organization and management: A systems and contingency approach*. TX: Mcgraw Hill.
- Ministry of Education. (2017). *Educational development plan in eastern economic corridor (2017-2021)*. Retrieved from <http://bps.sueksa.go.th/educational-development-plan-in/> [in Thai]

- Naweeakarn, S. (2005). *Strategic management* (2nd ed). Bangkok: Bhannakij Printing House. [in Thai]
- Nuliang, P., Chanetiyang, D., & Wannasuthee, N. (2015). Development of educational management participation model of Phatthalung Province. *Parichart Journal, Thaksin University*, 2(28), 232-253. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2016). *Strategic Plan of The Office of the Education Council (B.E.2559-2564)*. Bangkok: Prikwarn Graphic. [in Thai]
- Mahahing, S. (2017). The learning resources administration of The Basic Educational Institutes of Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4. *Praewa Karasin Journal, Karasin University*, 4(3), 574-589. [in Thai]
- Tangtragulpaisan, P. (2017). *Private schools brand management strategies according to the concept of reducing government budget in education* (Doctoral dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- The Eastern Economic Corridor Office of Thailand. (2018). *Human, educational, research and technology development plan to support the eastern economic corridor*. Retrieved from <https://www.eeco.or.th/content/humanplan> [in Thai]